

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Martiny Štolbové a soudců
Mgr. Aleny Zemkové a Mgr. Jiřího Pacovského ve věci

žalobkyně: **Fintona Invest a.s.**, IČO 053 33 067
sídlem Nerudova 209/10, 118 00 Praha 1 – Malá Strana
zastoupená advokátem Mgr. Jakubem Koudelkou
sídlem Palackého třída 3048/124, 612 00 Brno

proti
žalované: **R. K.**, narozená
bytem
zastoupená advokátkou JUDr. Barborou Novákovou, LL.M. et LL.M.
sídlem Bohuslava Martinů 1038, 500 02 Hradec Králové

o určení neúčinnosti právního jednání, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu
v Nymburce ze dne 19. června 2025, č. j. 12 C 143/2024-184,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se **mění** ve výroku II. tak, že výše nákladů řízení činí 8 871 Kč, ve výroku I., ve zbývajícím rozsahu výroku II. a ve výroku III. se rozsudek soudu prvního stupně **potvrzuje**.
- II. Žalobkyně je **povinna** zaplatit žalované náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 6 735,50 Kč k rukám zástupkyně žalované, do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Nymburce (dále jen „soud prvního stupně“) shora uvedeným rozsudkem zamítl žalobu, již se žalobkyně domáhala určení, že Dohoda o vypořádání společného jmění manželů a o úpravě společného bydlení pro dobu po rozvodu uzavřená dne 29. 4. 2022 žalovanou a T. K., narozeným, jejímž předmětem byl převod bytové jednotky

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Kutláková.

č. [REDACTED] v budově č. p. [REDACTED] část obce [REDACTED] na pozemku parc. č. st. [REDACTED] zapsané na listu vlastnictví č. [REDACTED] pro obec [REDACTED] a katastrální území [REDACTED] u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Nymburk, a spoluvlastnického podílu ve výši [REDACTED] na společných částech budovy č. p. [REDACTED] část obce [REDACTED] a na pozemku parc. č. st. [REDACTED] zapsaného na listu vlastnictví č. [REDACTED] pro obec [REDACTED] a katastrální území [REDACTED] u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Nymburk, do vlastnictví žalované, je vůči žalobkyni neúčinná (výrok I.), uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované náklady řízení ve výši 12 198,49 Kč do tří dnů k rukám zástupkyně žalované (výrok II.) a nakonec uložil žalobkyni povinnost nahradit náklady řízení žalované ve výši, která bude uvedena v samostatném usnesení, do tří dnů od právní moci rozsudku na účet České republiky – Okresního soudu v Nymburce (výrok III.).

2. Soud prvního stupně po provedeném dokazování uzavřel, že žalovaná a dlužník T. [REDACTED] K. [REDACTED] se dne 29. 4. 2022 dohodli pro případ rozvodu jejich manželství o vypořádání jejich společného jmění tak, že žalovaná se stane výlučnou vlastnící shora popsané bytové jednotky. T. [REDACTED] K. [REDACTED] se zavázal zajistit splácení hypotečního úvěru u České spořitelny, a.s. ve výši 900 000 Kč a dále se s žalovanou dohodl, že na vyrovnání podílů si nebudou ničeho vyplácet. Soud prvního stupně dále uvedl, že žalovaná v průběhu manželství ze svého výhradního majetku na společný majetek vynaložila peněžní prostředky nejméně ve výši 1 900 000 Kč. Dlužník T. [REDACTED] K. [REDACTED] v průběhu manželství nesplácel své dluhy, jejich úhradu provedla za trvání manželství žalovaná. Manželství žalované a T. [REDACTED] K. [REDACTED] bylo rozvedeno dne 5. 7. 2022, vklad vlastnického práva žalované k bytové jednotce, která byla předmětem dohody o vypořádání, do katastru nemovitostí byl proveden s právními účinky ke dni 16. 11. 2022. Žalobkyně na základě smlouvy o úvěru ze dne 8. 11. 2022 poskytla T. [REDACTED] K. [REDACTED] peněžní prostředky ve výši 230 000 Kč, které se dlužník zavázal vrátit spolu s úrokem ve výši 30 % ročně; dlužník dne 24. 11. 2022 uznal svůj dluh v notářském zápisu se svolením k vykonatelnosti. Soud prvního stupně dále vyšel z tvrzení žalobkyně, že dlužník se dostal do prodlení s plněním svého závazku. Insolvenční řízení na majetek dlužníka bylo skončeno 30. 1. 2024. Žaloba o určení neúčinnosti dohody o vypořádání byla podána dne 3. 6. 2024.
3. Po právní stránce soud prvního stupně věc posoudil podle § 589 odst. 1 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), podle § 709 odst. 1, § 738 a § 742 o. z. a dále podle § 71a a § 71b zákona č. 358/1992 Sb., notářský řád. V první řadě soud prvního stupně konstatoval, že žalobkyně je legitimována k podání odpůrcí žaloby jako věřitel vykonatelné pohledávky za dlužníkem, žalovaná je legitimována jako osoba, která s dlužníkem právně jednala. Dohodu o vypořádání posoudil jako bezúplatné právní jednání, protože dlužník T. [REDACTED] K. [REDACTED] v souvislosti s tímto právním jednáním ze zaniklého společného jmění neobdržel žádný majetek ani mu nebylo žalovanou poskytnuto na vypořádání jeho podílu žádné plnění. Z tohoto důvodu nebyla podle soudu prvního stupně významná skutečnost, zda žalované byl či musel být znám zkracující úmysl dlužníka. Společné jmění manželů zaniklo dne 5. 7. 2022, vypořádáno však bylo teprve 16. 11. 2022, kdy byl v katastru nemovitostí proveden zápis vlastnického práva žalované k předmětné bytové jednotce. Podle soudu prvního stupně je rozhodným okamžikem, ke kterému je třeba posuzovat naplnění podmínek uvedených v § 591 o. z., doba, kdy nastaly účinky vkladu práva do katastru nemovitostí. Lhůta pro uplatnění práva žalobkyně domáhat se neúčinnosti právního jednání dlužníka započala podle soudu prvního stupně běžet dnem následujícím po dni, ke kterému vznikly účinky vkladu vlastnického práva žalované do katastru nemovitostí; soud prvního stupně proto vyhodnotil žalobu jako včasnou. Dále soud prvního stupně připomněl, že vykonatelná pohledávka, pro kterou věřitel odporuje bezúplatnému právnímu jednání dlužníka podle § 591 o. z., může vzniknout i po účinnosti (provedení) právního jednání, jemuž se odporuje, a že podstatné je pouze to, že jde o právní jednání, ke kterému došlo v posledních dvou letech. Soud prvního stupně konstatoval, že v důsledku právního jednání žalované a dlužníka T. [REDACTED] K. [REDACTED] došlo objektivně ke zmenšení majetku dlužníka, neboť

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Kutláková.

nemovitě věci, které patřily do společného jmění manželů, nabyta žalovaná, a že vykonatelná pohledávka žalobkyně nemůže být uspokojena, neboť dlužník žádný jiný majetek nevlastnil a nevlastní. Přesto soud prvního stupně dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky uvedené v § 591 písm. d) o. z. Dlužník sice přenechal žalované svůj podíl na nemovitých věcech bez nároku na přiměřenou náhradu, podle soudu prvního stupně však nelze přehlédnout, že žalovaná a T. K. učinili toto právní jednání v kontextu značných zásluh žalované o nabytí společného majetku, a to prostřednictvím vnosu z výhradního majetku žalované do společného jmění, a zároveň v souvislosti s tím, že dlužník zatížil společné jmění manželů vyšším množstvím jím nesplácených dluhů, které však byly v průběhu manželství uhrazeny. Odporovaným právním jednáním tak dlužník podle soudu prvního stupně při vypořádání společného jmění manželů vyhověl mravnímu závazku a ohledům slušnosti, což převažuje nad povinností dlužníka splnit svou právní povinnost vůči žalobkyni. Opačný postoj dlužníka, pokud by požadoval při vypořádání zaniklého společného jmění manželů ekvivalent obvyklé hodnoty nemovitých věcí, aniž by byl zohledněn vnos žalované, by byl v rozporu s dobrými mravy a s § 709 a § 742 o. z. Soud prvního stupně dále doplnil, že na hodnocení věci nemůže mít vliv ani to, že se dlužník, dříve než nastaly věcněprávní účinky dohody o vypořádání, dopustil ve vztahu k žalobkyni při sjednání úvěrové smlouvy úvěrového podvodu.

4. O náhradě nákladů řízení soud prvního stupně rozhodl podle § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), a přiznal žalované, která byla v řízení zcela úspěšná, právo na náhradu nákladů řízení. Současně rozhodl i o nákladech řízení, které vznikly v souvislosti se zastoupením žalované v části řízení ustanoveným advokátem, byť pouze o základu nároku, neboť o odměně ustanoveného zástupce nebylo v době rozhodnutí dosud rozhodnuto.
5. Proti rozsudku podala včasné odvolání žalobkyně. V první řadě namítala, že soud prvního stupně nesprávně aplikoval § 591 písm. d) o. z. a že jeho závěr, že mají být upřednostněny domnělé morální závazky dlužníka před jeho závazky smluvními, považovala za rozporný s rozhodovací praxí Nejvyššího soudu. Podle žalobkyně lze z odůvodnění rozsudku nabýt dojmu, že se soud prvního stupně snažil pomoci žalované a nalézt mezeru, která by pomohla odůvodnit zamítnutí žaloby. Žalobkyně je přesvědčena, že dohodu o vypořádání společného jmění manželů nelze s ohledem na její obsah podřadit pod § 591 písm. d) o. z.; v dohodě bylo ujednáno, že dlužník má zajistit splnění závazků, které vznikly žalované a dlužníkovi za trvání manželství, což je ujednání, které se svým obsahem blíží přistoupení k dluhu či k převzetí dluhu, žalovaná tak svým způsobem dlužníkovi poskytuje úplatu za to, že jí dlužník přenechá nemovité věci, byť má tato úplata zápornou hodnotu a spočívá v tom, že dlužník splní dluhy, ze kterých je zavázána i žalovaná. Dále žalobkyně odkázala na komentářovou literaturu ke shora uvedenému ustanovení a uvedla, že by nemělo být aplikováno ve vztahu k právním jednáním, ale pouze k činům či společenským úsluhám. Břemeno tvrzení a břemeno důkazní pak podle žalobkyně leží na tom, kdo prospěch takovými činy získal, žalovaná se však podle žalobkyně v řízení nikterak nedovolávala toho, že by dohoda o vypořádání měla představovat plnění, kterým by mělo být vyhověno mravnímu závazku nebo ohledům slušnosti. Podle žalobkyně je rovněž nutné každé plnění podle § 591 písm. d) o. z. poměřovat kritériem přiměřenosti daného plnění majetkovým možnostem dlužníka a v tomto směru odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 867/2017, sp. zn. 29 Cdo 2329/2023 a sp. zn. 21 Cdo 955/2018. Žalobkyně se rovněž dovolávala toho, že je také nutné posoudit, zda bezúplatným plněním dlužník skutečně sledoval vyhovění svému mravnímu závazku nebo ohledům slušnosti a zda toto jednání neučinil pouze v úmyslu zkrátit upokojení pohledávky žalobkyně. Podle žalobkyně však postupem soudu prvního stupně nebyla všechna kritéria řádně zkoumána, a to přes to, že dlužník měl v průběhu posledních několika let opakovaně vytvářet dluhy, které zřejmě neměl v úmyslu hradit, což tvrdila sama žalovaná, spáchal úvěrový podvod a byl za něj pravomocně odsouzen a bylo mu zrušeno oddlužení pro nepoctivý úmysl.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Kutláková.

6. Žalobkyně nesouhlasila ani s posouzením věci podle § 709 o. z., neboť nemovité věci byly zahrnuty do společného jmění žalované a dlužníka T. K. a odkaz na uvedené ustanovení považuje žalobkyně za nadbytečné a není žádný důvod, proč by požadované vyslovení neúčinnosti dohody o vypořádání s ním mělo být v rozporu. Za nadbytečný považovala žalobkyně i odkaz na § 742 o. z., neboť sama okolnost, že na nabytí části majetku má větší zásluhu jeden z manželů, ještě není důvodem pro disparitu podílů. Soud prvního stupně podle žalobkyně nezkoumal, zda případná větší majetková účast žalované při nabývání společného jmění nebyla například kompenzována úsilím dlužníka v péči o rodinu, děti a vytváření zázemí pro druhého manžela. Žalobkyně však nepovažuje pro účely vyslovení neúčinnosti dohody o vypořádání za podstatné, jak velký podíl má připadnout dlužníkovi postupem podle § 742 o. z. V této souvislosti se žalobkyně dovolávala závěrů rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 2724/2021, v němž dovolací soud akcentoval ochranu třetích osob podle § 737 o. z. Současně poukázala na to, že podle ní nelze § 742 o. z. aplikovat v řízení o určení relativní neúčinnosti dohody o vypořádání, ale až při následném výkonu rozhodnutí. Nakonec žalobkyně namítla, že jí během řízení nebylo poskytnuto poučení podle § 118a o. s. ř. a jediným, komu bylo poskytnuto poučení o možném procesním neúspěchu, byla žalovaná, rozsudek tak byl pro žalobkyni překvapivý a v rozporu s předchozím procesním vývojem. S ohledem na uvedené žalobkyně žádala, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek, žalobě vyhověl a uložil žalované zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení.
7. Žalovaná ve vyjádření k odvolání žalobkyně uvedla, že je nadále přesvědčená, že žalobkyně nemá žádný exekuční titul, neboť smlouva o úvěru nebyla uzavřena platně, nejednalo se o smlouvu uzavřenou s podnikatelem, šlo o spotřebitelský úvěr, žalobkyně však nezkoumala úvěruschopnost dlužníka. Žalovaná neměla v plném rozsahu povědomí o dlužích T. K., věděla pouze o těch, které za něho uhradila. Odvolání žalobkyně nepovažovala za důvodné. Dále doplnila, že žalovaná v mezidobí uzavřela dohodu s Českou spořitelnou, a.s., a zavázala se zaplatit dluh, který je uveden v dohodě o vypořádání společného jmění manželů.
8. Krajský soud v Praze jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o. s. ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno proti nepravomocnému rozsudku okresního soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 204 odst. 1 o. s. ř.) a že jde o rozhodnutí, proti kterému je odvolání objektivně přípustné (§ 201 a § 202 o. s. ř. a contrario), přezkoumal podle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. rozsudek soudu prvního stupně i řízení, které vydání rozsudku přecházelo, a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není důvodné.
9. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně, která považuje za správná a pro rozhodnutí ve věci za dostatečná. Odvolací soud nedoplnil dokazování o žalovanou navržený listinný důkaz, tedy usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 18. 6. 2025, č. j. 26 Nc 89/2025-9, jímž byl schválen smír uzavřený mezi žalovanou a Českou spořitelnou, a.s., a jímž se žalovaná zavázala zaplatit částku 822 606,23 Kč s příslušenstvím, neboť se nejedná o skutečnost, která by nastala po vyhlášení napadeného rozhodnutí [§ 205a písm. f) o. s. ř.].
10. Pokud jde o námitku překvapivosti rozhodnutí soudu prvního stupně, je třeba uvést, že rozhodnut soudu může být pro účastníka překvapivé a nepředvídatelné tehdy, pokud by soud při svém rozhodování přihlížel k něčemu jinému, než co bylo tvrzeno nebo jinak vyšlo za řízení najevo, tedy jen kdyby vzal v úvahu něco jiného, než co je známo také účastníkům řízení. Zákon soudu neukládá, aby sdělil účastníkům svůj názor, jak věc hodlá rozhodnout, aby s nimi svůj zamýšlený názor předem konzultoval nebo aby jim umožnil uplatnit něco jiného pro případ, že by se ukázalo, že jejich dosavadní tvrzení nemohou vést k pro ně úspěšnému výsledku sporu (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2010, sp. zn. 21 Cdo 1037/2009, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2016, sp. zn. 21 Cdo 476/2015, dostupné na www.nsoud.cz). Pokud jde o námitku nedostatku poučení podle § 118a odst. 1 až odst. 3 o. s. ř., takové poučení slouží k tomu, aby účastníci tvrdili rozhodné skutečnosti a označili důkazy

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Kutláková.

způsobilé taková tvrzení prokázat. Účelem této poučovací povinnosti je zabránit tomu, aby se účastník nedozvěděl až z rozhodnutí pro něho nepříznivého, že podle hodnocení soudu neunesl břemeno tvrzení či důkazní. Poučení podle § 118a odst. 2 o. s. ř. přichází v úvahu jen tehdy, kdy je pro uplatnění odlišného právního názoru soudu zapotřebí dát účastníkům prostor k doplnění skutkového vyličení tak, aby o věci mohlo být rozhodnuto. Soud tedy účastníky poučí, pokud jimi uvedená tvrzení a navržené důkazy nepostačují k tomu, aby byl objasněn skutkový stav věci; postačují-li v řízení uvedená tvrzení a navržené (nebo nenavržené, ale provedené) důkazy pro objasnění skutkové stránky věci i při případném jiném právním názoru soudu, není třeba k poučení přistupovat (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2021, sp. zn. 28 Cdo 1092/2021, dostupné na www.nsoud.cz). S ohledem na uvedené ani tuto námitku žalobkyně neshledal odvolací soud důvodnou, neboť tvrzení žalobkyně i jí označené důkazy byly pro rozhodnutí ve věci dostatečné a ani odvolací soud neshledal důvod pro přistoupení k jejímu poučení podle § 118a odst. 1 až odst. 3 o. s. ř.

11. Podle § 709 odst. 1 o. z. součástí společného jmění je to to, čeho nabyl jeden z manželů nebo čeho nabyli oba manželé společně za trvání manželství, s výjimkou toho, co a) slouží osobní potřebě jednoho manželů, b) nabyl darem, děděním nebo odkazem jen jeden z manželů, ledaže dárce při darování nebo zůstavitel v pořízení pro případ smrti projevil jiný úmysl, c) nabyl jeden z manželů jako náhradu nemajetkové újmy na svých přirozených právech, d) nabyl jeden z manželů právním jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví, e) nabyl jeden z manželů náhradou za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku.
12. Podle § 710 o. z. součástí společného jmění jsou dluhy převzaté za trvání manželství, ledaže a) se týkají majetku, který náleží výhradně jednomu z manželů, a to v rozsahu, který přesahuje zisk z tohoto majetku, nebo b) je převzal jen jeden z manželů bez souhlasu druhého, aniž se přitom jednalo o obstarávání každodenních nebo běžných potřeb rodiny.
13. Podle § 742 odst. 1 o. z. nedohodnou-li se manželé nebo bývalí manželé jinak nebo neuplatní-li se ustanovení § 741, použijí se pro vypořádání tato pravidla: a) podíly obou manželů na vypořádávaném jmění jsou stejné, b) každý z manželů nahradí to, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho výhradní majetek, c) každý z manželů má právo žádat, aby mu bylo nahrazeno, co ze svého výhradního majetku vynaložil na společný majetek, d) přihlédne se k potřebám nezaopatřených dětí, e) přihlédne se k tomu, jak se každý z manželů staral o rodinu, zejména jak pečoval o děti a o rodinnou domácnost, f) přihlédne se k tomu, jak se každý z manželů zasloužil o nabytí a udržení majetkových hodnot náležejících do společného jmění, g) přihlédne se k tomu, že se jeden z manželů dopustil vůči druhému domácího násilí nebo činu povahy úmyslného trestného činu, zejména k jeho povaze, závažnosti, době trvání a okolnostem spáchání.
14. Podle § 589 odst. 1 o. z., zkracuje-li právní jednání dlužníka uspokojení vykonatelné pohledávky věřitele, má věřitel právo domáhat se, aby soud určil, že právní jednání dlužníka není vůči věřiteli právně účinné. Toto právo má věřitel i tehdy, je-li právo třetí osoby již vykonatelné, anebo bylo-li již uspokojeno. Neúčinnost právního jednání dlužníka se zakládá rozhodnutím soudu o žalobě věřitele, kterou bylo odporováno právnímu jednání dlužníka (odpůrčí žaloba).
15. Podle § 590 odst. 1 o. z. se věřitel může dovolat neúčinnosti právního jednání, a) které dlužník učinil v posledních pěti letech v úmyslu zkrátit své věřitele, byl-li takový úmysl druhé straně znám, b) kterým dlužník v posledních dvou letech zkrátil své věřitele, musel-li být druhé straně znám dlužníkům úmysl věřitele zkrátit, nebo c) kterým byl věřitel zkrácen a k němuž v posledních dvou letech došlo mezi dlužníkem a osobou jemu blízkou nebo které dlužník učinil ve prospěch takové osoby, ledaže druhé straně v době, kdy se právní jednání stalo, dlužníkův úmysl zkrátit věřitele znám nebyl a ani znám být nemusel.
16. Podle § 591 o. z. neúčinnosti bezúplatného právního jednání dlužníka se může věřitel dovolat tehdy, pokud k němu došlo v posledních dvou letech. To neplatí, jedná-li se o a) plnění

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Kutláková.

povinnosti uložené zákonem, b) obvyklé příležitostné dary, c) věnování učiněné v přiměřené výši na veřejně prospěšný účel, nebo d) plnění, kterým bylo vyhověno mravnímu závazku nebo ohledům slušnosti.

17. Podle § 594 odst. 1 o. z. se neúčinnosti právního jednání lze dovolat proti tomu, kdo s dlužníkem právně jednal, nebo kdo z právního jednání přímo nabyl prospěch, vůči jeho dědici nebo vůči tomu, kdo nabyl jmění při přeměně právnické osoby jako její právní nástupce.
18. Podle § 595 odst. 1 o. z. neúčinnost právního jednání zakládá věřitelovo právo domáhat se uspokojení pohledávky i z toho, co neúčinným jednáním z dlužníkovu majetku ušlo. Není-li to dobře možné, náleží věřiteli odpovídající náhrada.
19. Smyslem žaloby podle § 589 o. z. je (z pohledu věřitele) dosáhnout rozhodnutí soudu, kterým by bylo určeno, že právní jednání dlužníka není vůči věřiteli účinné. Rozhodnutí soudu, kterým bylo odpůřčí žalobě vyhověno, představuje podklad k tomu, aby se věřitel mohl na základě titulu způsobilého k výkonu rozhodnutí, vydaného proti dlužníku, domáhat nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) postižením toho, co neúčinným jednáním ušlo z dlužníkovu majetku, a to nikoliv proti dlužníku, ale vůči některé z osob uvedených v § 594 o. z.; skutkové podstaty vymezující podmínky, za nichž se věřitel může dovolat neúčinnosti právního jednání, jsou upraveny v § 590 a v § 591 o. z.
20. V první řadě je třeba uvést, že soud prvního stupně se správně zabýval povahou právního jednání mezi žalovanou a T. K., neboť bylo třeba posoudit, zda uzavřená dohoda o vypořádání společného jmění žalované a T. K. představuje úplatné či bezúplatné právní jednání. V tomto konkrétním případě se bývalí manželé dohodli na tom, že žalovaná z vypořádání nabyde společnou bytovou jednotku a že T. K. sice nenabyde žádné aktivum ze společného jmění, ale uvedenou dohodou budou jejich vzájemné nároky vypořádány a vyrovnány. Z tohoto důvodu soud prvního stupně správně na věc aplikoval i ustanovení týkající se rozsahu společného jmění manželů a pravidel jeho vypořádání. Odkaz žalobkyně na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2022, sp. zn. 22 Cdo 2724/2021, není podle odvolacího soudu přiléhavý, neboť v tam řešené věci se soud zabýval otázkou, zda má v řízení o neúčinnosti vypořádání společného jmění manželů význam, že žalovaný nedlužný manžel projevil nesouhlas s dluhem vůči věřiteli bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu (který vznikl za trvání manželství) dozvěděl a vliv této skutečnosti na výkonávací řízení.
21. Bezúplatné je jakékoliv jednání, při němž dlužník učiní majetkovou oběť, aniž by za to obdržel odpovídající protihodnotu. Pokud jde o úplatnost smlouvy, právní teorie dovozuje, že úplatností je třeba rozumět jakékoli protiplnění majetkové hodnoty, nebo poskytnutí jiné výhody, tedy např. poskytnutí peněz, poskytnutí věci (úplata aktivní), tak i např. prominutí dluhu osobou, v jejíž prospěch se věcné právo zřizuje, osobě, která věcné právo zřizuje (úplata pasivní). Úplatnost předpokládá souvislost plnění a protiplnění, kterou lze hodnotit subjektivně, neboli formálně (plnění jedné strany je druhou stranou chápáno jako dostatečná protihodnota a je nevýznamné, zda mezi oběma plněními je dána dostatečná vyváženost), nebo objektivně, neboli meritorně (rozhodující je skutečná ekvivalence plnění). Smlouva tak z hlediska subjektivního může být jednáním bezúplatným (typicky darovací smlouva), z objektivního hlediska se však může jednat o jednání úplatné (např. darování s podmínkou, že obdarovaný bude dárce či třetí osobě něco plnit). Při hodnocení nelze bez dalšího vycházet jen z formálního znění právního jednání, vůči němuž je namítána relativní neúčinnost, ale pro posouzení otázky je podle odvolacího soudu rozhodné vše, co bylo významné pro realizaci daného právního jednání.
22. Odvolací soud shodně jako soud prvního stupně v této souvislosti nepřehlédl, že žalovaná a T. K. uzavřeli dohodu o vypořádání společného jmění v kontextu zásluh žalované o nabytí společného jmění, přičemž ani odvolací soud nemá pochyb o tom, že nemovité věci, k jejichž vypořádání dohodou došlo, byly nabyty díky vnosu finančních prostředků žalované na jejich pořízení. Pokud dohoda zohlednila otázku vnosů žalované na nabytí společných věcí, nelze

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Kutláková.

podle odvolacího soudu uvažovat o dohodě o vypořádání společného jmění jako o bezúplatném právním jednání, neboť T. K. nepřenechal žalované nemovité věci, aniž by za to nedostal žádné protiplnění (nebyl totiž povinen žalované její vnos nahradit). Pro úplnost, s ohledem na námitky žalobkyně, lze uvést, že každý z manželů má právo žádat, aby mu bylo nahrazeno, co ze svého výhradního majetku vynaložil na společný majetek (tedy vypořádat vnos svých finančních prostředků do společného jmění), což však neznamená, že by tím došlo k odklonu od rovnosti podílů, proto ani odvolací soud nezjišťoval, zda zde byly důvody pro disparitní vypořádání společného jmění.

23. Vzhledem k tomu, že odvolací soud přijal závěr o tom, že dohoda žalované a T. K. nebyla bezúplatným právním jednáním, bylo na místě věc posoudit podle § 590 o. z., přičemž odvolací soud na tuto skutečnost účastníky upozornil při jednání, které se ve věci konalo; podmínkou odporovatelnosti v dané věci je objektivně zkracující právní jednání dlužníka představované uzavřením předmětné smlouvy o vypořádání společného jmění a vědomost žalované v rozhodný okamžik, že dlužník má alespoň jednu nesplacenou pohledávku (v dané věci předmětnou vykonatelnou pohledávku žalobkyně) a že dlužník učinil právní jednání v pokusu zmařit její uspokojení. Z hlediska zkracujícího úmyslu dlužníka zde postačuje úmysl nepřímý. Zkracující úmysl musí být dán v době účinků právního jednání. Současně musí být dána vědomost druhé strany – žalované (coby nabyvatele z předmětného odporovaného právního jednání) o takovém (alespoň nepřímém) úmyslu dlužníka. V tomto případě však tyto podmínky nebyly splněny; předmětná dohoda o vypořádání společného jmění byla uzavřena 29. 4. 2022, společné jmění žalované a T. K. zaniklo 5. 7. 2022, smlouva o úvěru, na jejímž základě žalobkyně poskytla T. K. finanční prostředky, byla uzavřena až 8. 11. 2022. V okamžiku, kdy T. K. uzavřel s žalovanou dohodu o vypořádání společného jmění manželů, nebyla žalobkyně věřitelem T. K., žalované nemohla být známá existence budoucí pohledávky žalobkyně vůči T. K. tím méně jeho úmysl zkrátit uspokojení pohledávky žalobkyně.
24. Za této situace bylo nadbytečné zabývat se dalšími námitkami žalované, která zpochybňovala existenci vykonatelné pohledávky žalobkyně s tím, že dlužník T. K. neuzavřel smlouvu o úvěru s žalobkyní jako podnikatel a že v důsledku nezkoumání jeho schopnosti splácet úvěr není smlouva o úvěru, která byla podkladem pro sepsání notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti, platná.
25. Soud prvního stupně také správně rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř. o povinnosti žalobkyně nahradit žalované náklady řízení, pouze jejich výši nesprávně určil. Soud prvního stupně správně posoudil otázku určení výše tarifní hodnoty, neboť v řízení zahájeném žalobou o neúčinnost právního jednání nejsou předmětem řízení samotné věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty a ani určení práva k nim, nýbrž určení, že právní jednání, kterým tyto věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty ušly z dlužníkovy majetku, je vůči věřiteli právně neúčinný. Takový předmět řízení ovšem sám o sobě ocenit penězi nelze (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. 21 Cdo 616/2014). Správně také uzavřel, že žalovaná má právo na náhradu nákladů, které spočívají v nákladech zastoupení žalované v řízení advokátem; podle odvolacího soudu však není možné považovat za účelně uskutečněný úkon právní služby písemné vyhotovení závěrečného návrhu, který byl soudu prvního stupně doručen 13. 6. 2025, tedy až poté, kdy proběhlo dne 10. 6. 2025 poslední jednání ve věci, kterého se zástupkyně žalované účastnila a na kterém měla možnost se na závěr jednání vyjádřit a formulovat svou představu o tom, jak má soud ve věci rozhodnout, a důvody, které ji k takovým závěrům vedou. Náklady žalované tak představuje odměna zástupce žalované za dva úkony právní služby po 2 300 Kč podle § 6, § 7 bod 5., § 9 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. a) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za účast na jednání soudu prvního stupně a vyjádření k žalobě, náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč podle § 13 odst. 1, odst. 4 advokátního tarifu za každý z uvedených úkonů právní služby,

částka 600 Kč jako náhrada za promeškaný čas dle ustanovení § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 advokátního tarifu, cestovné zástupkyně žalované z Hradce Králové do Nymburka a zpět dne 10. 6. 2025, celkem 150 km osobním automobilem se spotřebou 6,73 l benzínu na 100 km, což při ceně této pohonné hmoty dle vyhlášky č. 475/2024 Sb. ve výši 35,80 Kč za 1 l a základní náhradě dle citované vyhlášky ve výši 5,80 Kč za 1 km činí 1 231,40 Kč $[(6,73/100 \times 35,80 + 5,80) \times 150]$, a náhrada ve výši 1 539,60 Kč odpovídající 21% sazbě daně z přidané hodnoty podle § 137 odst. 1 o. s. ř. z odměny a náhrad; celkem náklady řízení před soudem prvního stupně činily 8 871 Kč (po zaokrouhlení).

26. Ze všech výše uvedených důvodů změnil odvolací soud podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. výrok II. rozsudku soudu prvního stupně tak, že výši náhrady nákladů určil na 8 871 Kč, a ve zbývající části výroku II. (určení oprávněné a povinné osoby, místa a lhůty k plnění) a v zamítavém věcném výroku I. a ve výroku III. rozsudek soudu prvního stupně podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil.
27. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1, § 151 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. a v odvolacím řízení úspěšné žalované přiznal náhradu nákladů řízení ve výši 6 735,50 Kč, které představuje odměna advokáta ve výši 2 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu (účast na jednání dne 15. 1. 2026), náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby ve výši 450 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu, částka 600 Kč jako náhrada za promeškaný čas dle ustanovení § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 advokátního tarifu, cestovné zástupkyně žalované z Hradce Králové do Prahy a zpět dne 15. 1. 2026, celkem 234 km osobním automobilem se spotřebou 6,6 l benzínu na 100 km, což při ceně této pohonné hmoty dle vyhlášky č. 573/2025 Sb. ve výši 34,70 Kč za 1 l a základní náhradě dle citované vyhlášky ve výši 5,90 Kč za 1 km činí 1 916,50 Kč $[(6,6/100 \times 34,70 + 5,90) \times 234]$, a náhrada ve výši 1 168,97 Kč odpovídající 21% sazbě daně z přidané hodnoty podle § 137 odst. 1 o. s. ř. z odměny a náhrad.
28. Lhůta k plnění náhrady nákladů řízení byla určena dle § 160 odst. 1, část věty před středníkem, o. s. ř., neboť ke stanovení jiné lhůty neshledal odvolací soud žádný důvod, místo plnění bylo stanoveno dle § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání, které lze podat do dvou měsíců ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Nymburce za předpokladu, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolání lze podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Dovolání nelze podat z důvodu vad podle § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř.

Dovolání nelze podat jen proti výrokům o nákladech řízení.

Praha 22. ledna 2026

JUDr. Martina Štolbová, v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Kutláková.